

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आ.व. २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

नगर सभाका सभाध्यक्षज्यू

सभाका सदस्यज्यूहरु

उपस्थित नगर सभाका सचिव, कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी एवं पत्रकार मित्रहरु

शुक्लागण्डकी नगरवासी सम्पूर्ण आदरणीय बुवा, आमा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु ।

1. स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन २०७९ मार्फत निर्वाचित गराई आजसम्म हामीलाई नगरपालिकाको विकास सुशासन तथा समृद्धि कायम गर्न अनवरत सहयोग गर्नुहुने समस्त नागरिकहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै नागरिकको सेवा गर्ने गरिमामय जिम्मेवारी प्राप्त भएकोमा यस कार्यमा संगलन सम्पूर्ण राजनैतिक दल, कर्मचारी, बुद्धिजीवी, सुरक्षाकर्मी, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, टोल विकास तथा सम्पूर्ण सामाजिक संघ संस्था लगायत समस्त शुभचिन्तक जनहरुमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छौ।
2. संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको स्थापना, रक्षा एवम् मुलुकको सर्वाङ्गीण विकास, समृद्धि र अग्रगमनको लागि विभिन्न समयमा भएका राजनीतिक क्रान्ति, जनयुद्ध एवम् जन-आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जिवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दै शहिद तथा वेपत्ता परिवार, योद्धा तथा घाईतेप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै शहिदहरुको सपना पुरा गर्न शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको सुशासन, विकास र सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, जनमैत्री र जनअपेक्षित बनाउन हाम्रो तर्फबाट कुनै कसर वाकी नराखी अगाडि बढ्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

3. नेपाल सरकारको, १६ औं योजना, संघीय सरकारको आगामी बर्षका लागि प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम विगतका वर्षमा नगरपालिकाले अंगीकार गरेका नागरिकको बृहत्तर हितका नीतिगत विषयहरूको समीक्षा, प्राप्त उपलब्धि र कार्यान्वयनबाट हासिल अनुभव, नागरिकको बस्तिस्तरबाट प्राप्त भएका सुझाव, अपेक्षा एवम् आवश्यकता तथा नगरपालिकाको आवधिक योजना तथा मध्यकालिन खर्च संरचना समेतमा आधारित भै आगामी आर्थिक बर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।
4. लोककल्याणकारी राज्य र सामाजिक न्यायको अवधारणा अनुसार शुक्लागण्डकी नगर क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने भुमिहिन दलित , सुकुम्बासी , अव्यवस्थित बसोबासीहरूको आफुले भोग चलन गर्दै आएको जमीनको लालपुर्जा वितरण गर्ने कार्य राष्ट्रिय भूमि आयोगसँग सहकार्य र समन्वय गरी प्रचलित कानूनबमोजिम शिघ्र सम्पन्न गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
5. नगरपालिकाले हालसम्म प्रदान गरेका तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम र सहभागिको लगत Inventory तयार गरिनेछ । जसबाट आगामी वर्षदेखि तालिमको पहुँच नपुगेका व्यक्तिलाई उच्च प्राथमिकता प्रदान गर्दै तालिममा दोहोरोपना नआउनेगरी “एक व्यक्ति एक तालिम” कार्यक्रम मार्फत सीप अभिवृद्धि गरिने छ । तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालनको मापदण्ड तयार गरिनेछ साथै प्रशिक्षक सुचिकृत गरी नगरपालिका तथा वडास्तरीय कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
6. शिक्षा प्राप्त गर्ने प्रत्येक व्यक्तिको आधारभूत मानव अधिकार एवम् संविधान प्रदत्त मौलिक हकलाई व्यावहारमा कार्यान्वयन गरी शिक्षालाई लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवाद उन्मुख राष्ट्र निर्माणमा केन्द्रित गर्दै शिक्षामा सबैको सहज एवम् समतामूलक पहुँच र निरन्तरता सुनिश्चित गर्न तथा शिक्षालाई पहुँच योग्य, जीवनोपयोगी, प्रतिष्पर्धी एवम् गुणस्तरीय बनाउन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । शैक्षिक सुधारको १० वर्षे रणनीति तथा कार्ययोजना तयार गरी आगामी

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम आर्थिक वर्षलाई शैक्षिक गुणस्तर सुधारको आधार वर्षको रूपमा लिई सोहि बमोजिम कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

7. खेलकुद क्षेत्रको विकास र विस्तार गर्न अन्य सरकारी, गैर सरकारी एवम् निजी क्षेत्रका खेलकुद संस्था बीच समन्वय, सहकार्य एवम् साझेदारीको वातावरण सृजना गरी खेलकुदलाई जनजीवनको अभिन्न अङ्ग बनाउन, शारीरिक, मानसिक र नैतिक क्षमतायुक्त मानव संसाधनको विकास गरी खेलकुदलाई रोजगारीमूलक व्यवसायको रूपमा स्थापित गर्न, अनुशासित र मर्यादित समाज निर्माण तथा “सबैको लागि खेलकुद” भन्ने अभियान सफलभूत बनाउने योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । आगामी वर्षमा नगरस्तरीय खेलकूद विकास समिति गठन गरी खेलकूद कार्यक्रम संचालनको जिम्मेवारी प्रदान गरिने छ ।

सार्वजनिक व्यवस्थापन, संस्थागत विकास र सुशासन

8. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई थप जनमैत्री, अनुमानयोग्य र प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय भवनमा स्थापना गरिएको **सेवाप्रवाह संचालन केन्द्र (Service Delivery Operation Centre)** लाई अझ व्यवस्थित र सेवाग्राही मैत्री बनाइनेछ ।
9. नगरपालिका र मातहतका वडा कार्यालय, सेवा केन्द्र र ईकाइहरूमा सेवाको प्रकार, सो वापतको दस्तुर, विधि र प्रक्रिया खुलेको नागरिक वडापत्र (**Digital Citizen Charter**)को व्यवस्था गरिने छ ।
10. नगरपालिकाभित्र सार्वजनिक यातायातलाई थप व्यवस्थित गराउदै नागरिकलाई सर्वसुलभ, सुपथ र भरपर्दो तवरले आवातजावत गर्ने गरी स्थानीय यातायातको संचालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

11. नगरपालिकाको डिजिटल पार्श्व चित्र तथा आवधिक योजनासँग विकास तथा सेवाप्रवाहलाई आवद्ध गर्दै नागरिकलाई प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, छरितो तथा प्रभावकारी बनाईनेछ ।
12. नगरपालिकाको शान्ति सुरक्षा तथा अमनचैन कायम गर्न नगर तथा वडाका मुख्य मुख्य स्थानहरूमा सिसिटिभिको व्यवस्थापन गरिनेछ साथै नगरप्रहरीको जनशक्ति थप गरी बजार अनुगमन एवम् नदीजन्य पदार्थको उत्खनन र ढुवानीलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
13. कर्मचारीहरूलाई क्षमता, अनुभव र कार्यसम्पादनका आधारमा उपयुक्त जिम्मेवारी प्रदान गर्ने (Right Employee at Right Place in Right Time)को नीति अवलम्बन गरिनेछ । यसका लागि दण्ड र पुरस्कार प्रणाली, कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली लागू गरिनेछ । कर्मचारीहरूको क्षमता विकास मार्फत समग्र स्थानीय शासनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्दै नगरपालिकालाई सुशासनको केन्द्रको रूपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
14. कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा र मनोबल उच्च राख्दै समग्र नगरपालिकाको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न उत्प्रेरणा र मनोबलका मौद्रीक र गैरमौद्रीक प्रोत्साहनका उपकरणहरू उपयोग गरिनेछ।
15. नगरपालिका र अन्तरगतका वडा एवं सेवाकेन्द्रबाट प्रदान गरिने शासन, विकास र सेवा प्रवाहमा भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशीलता (Zero Tolerance Towards Corruption)को नीति लिइनेछ । वित्तिय सुशासन र सार्वजनिक उत्तरदायित्व अभिवृद्धिका लागि आवश्यक विधि र उपकरण परिचालन गर्दै वेरुजु घटाउदै लगेर शुन्य वेरुजु कायम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

16. नगरका गतिविधि र नागरिकका चासो एवं सरोकारका विषयहरूमा अन्तक्रिया मार्फत सार्वजनिक जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्न १२ वटै वडामा सार्वजनिक सुनुवाई तथा नगरपालिकामा प्रत्येक चौमासिक अवधिमा समीक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
17. नगरपालिका र अन्तरगतका वडा कार्यालय र सेवा केन्द्रहरूबाट हुने खरिद कार्यलाई अनुमानयोग्य, मितव्ययी र औचित्यपूर्ण बनाउन खरिद गुरुयोजना निर्माण गर्ने, e-bidding को प्रणाली अवलम्बन गर्ने तथा खरिद भएका मालसामान र सामग्रीहरूको PAMS Software मा हुने अभिलेखीकरणलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
18. सूचनाको हक सम्बन्धी व्यवस्थालाई अनुभुत हुने गरी कार्यान्वयन गर्दै पारदर्शी र खुला सरकारको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
19. जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धी तालिम र क्षमता विकासका साथै स्वदेशी तालिम तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिनेछ ।
20. न्यायिक समितको क्षमता र प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्दै न्यायमा सबैको सरल र सहज पहुच सुनिश्चित गर्दै लगिनेछ ।
21. नगरपालिकाको समग्र सेवाप्रवाहमा विधिको शासनर पारदर्शिता कायम गर्दै सार्वजनिक सेवाका आधारभूत मुल्यमान्यता र सिद्धान्तहरूको पूर्ण अवलम्बन गरिनेछ ।
22. नागरिकहरूका आधारभूत आवश्यकताका सेवा प्रवाहका क्षेत्रहरू टेलिफोन सेवा, विद्युतीकरण, इन्टरनेट, टि.भि. केवल सेवा लगायतका सेवा प्रवाहमा संलग्न हुने नगरपालिका बाहिरका सार्वजनिक तथा निजी सेवाप्रदायक निकायहरू सँग प्रभावकारी समन्वय गरि सेवामा सहज पहुँच स्थापना, विस्तार र गुणस्तर अभिवृद्धिमा पहल कदमी लिइनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

23. द्वन्द्व पिडित परिवारको सम्मान आय आर्जन र व्यवस्थापनलाई ध्यानमा राखि विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ।
24. नगरपालिकाका विषयगत शाखाबाट सञ्चालन हुने सबै कार्यक्रमहरू अनुगमन समितिको अनुगमन र सिफारिसको आधारमा मात्र भुक्तानी गरिनेछ।

विषयक्षेत्र : पूर्वाधार विकास

25. नगरपालिकाको पूर्वाधार विकासमा अन्तरतह तथा अन्तरनिकाय समन्वय कायम गरिनेछ, पूर्वाधार विकासमा रहेको दोहोरोपना हटाई भौगोलिक सन्तुलन कायम गर्दै नगर र ग्रामीण क्षेत्रमा आनुपातिक रूपमा सहभागिता हुने गरी साझेदारी मार्फत पूर्वाधार विकासका क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ।
26. आगामी आर्थिक वर्षदेखि योजना नखुलेको अबण्डा रकम नराखिने नीति लिइने छ। साथै निर्धारित मिति पछाडी योजना सम्झौता गर्ने र योजनाको दायित्व अर्को वर्षमा सार्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ।
27. स्थानीय स्रोतको भरपुर उपयोग गरि मुख्य सडक भनी पहिचान भएको ३०० किलोमिटर सडकलाई क्रमशः ढलान र पक्की गर्दै जाने नीतिलाई निरन्तरता र सडकको गुणस्तर र दिगोपनाका लागि अस्फाल्ट प्रविधिको कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ। साथै आ.व २०८१/०८२ मा नगरका मुख्य सडकहरू संघ तथा प्रदेश सरकारसंग सहकार्य तथा सहलगानीमार्फत पक्की सडकको रूपमा कालोपत्रे तथा स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ।
28. विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाको अनुगमन र मुल्यांकनलाई आधुनिक प्रविधिमैत्री बनाउदै गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि सम्बन्धित योजनाको भुक्तानीपुर्व ल्याब परीक्षण अनिवार्य गरिनेछ।
29. **खानेपानी** : शुक्लागण्डकी नगरपालिका भित्र हालसम्म करिब ९५ % घरधुरीमा पाइप मार्फत वितरित खानेपानीको पहुँच पुगिसकेको छ भने आगामी दुई वर्षमा

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम खानेपानीको पहुँचलाई शतप्रतिशत घरधुरीमा पुर्याउने लक्ष्यलाई निरन्तरता दिदै गुणस्तरीय खानेपानी उपलब्धतामा जोड दिईनेछ ।

30. शुक्लागण्डकी नगरपालिकाभित्र पर्ने सामुदायिक बनसँग सहकार्यमा पानीका सम्पूर्ण श्रोतहरू पहिचान गरि मुहान संरक्षण कार्यलाई प्राथमिकतामा प्रदान गरिनेछ । वातावरण संरक्षणको लागि पुराना पोखरीको संरक्षण, नयाँ पोखरी निर्माण र वृक्षारोपण कार्य गरिने छ ।
31. खानेपानीको दिगो सुनिश्चितताका लागि नगरस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई समन्वय समिति गठन गरी बृहत खानेपानी परियोजना पहिचान गर्दै संघ, प्रदेश, शुक्लागण्डकी नगरपालिका एवम् नगर विकास कोष तथा अन्य दातृ निकाय सँगको अनुदान र सहलगानीमा योजना संचालन गर्ने नीति लाई निरन्तरता दिईएको छ । नगरपालिका मित्र रहेका सना प्रकृतिका खानेपानी समितिलाई एकिकृत गरी समान प्रकृतिका खानेपानी समितिको शुल्कमा एकरूपता कायम गरिनेछ ।
32. **भवन:** विभिन्न सामुदाय, टोल विकास संस्था, युवा क्लब तथा अन्य संघ संस्थाबाट भवन निर्माणका लागि अत्याधिक माग भै आएको तथा निर्माण भएका भवनहरूको पूर्ण उपयोगिता सुनिश्चित गर्न थप सामुदायिक भवन निर्माणलाई निरुत्साहित गर्दै निर्मित भवनहरूको बहुउपयोगितालाई प्राथमिकतामा राख्ने नीति लाई निरन्तरता दिईएको छ । साथै आफ्नै जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा भएका संघ संस्थाहरूलाई मात्र भवन निर्माणको लागि बजेट व्यवस्था गर्ने नीति लिइने छ ।
33. **सडक मर्मत संभार:** सडक मर्मत संभार गर्ने प्रयोजनका लागि मर्मत संभार कोष र सडक बोर्ड नेपालबाट प्राप्त बजेट नगर क्षेत्रका महत्वपूर्ण सडकलाई बाह्रै महिना सहज सन्चालनका निमित्त मर्मत संभार कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । आकस्मिक मर्मत संभार कार्यको लागि मर्मत संभार कोषलाई थप सुदृढ गर्नका लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

34. नगरपालिकाका सबै क्षेत्रमा एम्बुलेन्स सेवा, विद्यार्थीलाई विद्यालय आवातजावत गर्न, कृषि उत्पादन तथा दुग्ध उत्पादन ढुवानीलाई थप सहज बनाउन बाह्रै महिना संचालन हुने सडक (All Weather Roads)निर्माण गर्ने नीतिलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
35. **सिंचाई:** कृषि पूर्वाधार निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखी कुलो निर्माण तथा मर्मत , बाध निर्माण , सिंचाईका लागि पाइप खरिद कार्य समेत लाई निरन्तरता दिईनेछ । प्राविधिकको लागत अनुमान, सम्बन्धित वडाको सिफारिस र विषयगत समितिको सिफारिस को आधारमा मात्र सिंचाईको लागि पाइप तथा रकम उपलब्ध गराइने छ ।
36. **भू-उपयोग तथा बस्ती विकास:** भू-उपयोग ऐन तथा नियमावली अनुसार नगरपालिकाको भू-वर्गिकरण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । भू-वर्गिकरण अनुसार भू-उपयोग निती कार्यान्वयन गरी भवन निर्माण तथा बस्ती विकासको लागि राष्ट्रिय भवन संहिता कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
37. समग्र शुक्लागण्डकी क्षेत्रलाई सडकको संजालमा आवद्ध गरि आर्थिक, सामाजिक गतिविधीलाई टेवा पुर्याउन चक्रपथको विकासलाई संघ र प्रदेशसँग समन्वय गरी कार्यान्वयन गर्न प्राथमिकता दिईनेछ ।
38. नगरपालिकाभर सार्वजनिक तथा खुला क्षेत्र पहिचान एवं संरक्षण, बाल उद्यान, ब्यायम स्थल, कबर्ड हल, खेल मैदान तथा पार्क निर्माण एवं मर्मत सम्भार कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
39. बजार क्षेत्र भित्रका मुख्य सडक तथा शाखा सडकको संकेत तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
40. राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त पृथ्वीराजमार्ग विस्तारको कार्यलाई सम्बन्धित निकायमा अर्थपूर्ण पहल र समन्वय गरिने छ। साथै सडक स्तरोन्नतिका क्रममा प्रमाणित हुने

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सडक, ढल व्यवस्थापन तथा खानेपानीका योजनाहरूको क्षतिपुर्ति र निर्माणको लागि समेत आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

41. पूर्वाधार विकासलाई व्यवस्थित गर्न वडाहरूबाट प्राप्त योजना सहित नगरपालिकाको सम्भावित बृहत र रूपान्तरणकारी योजनाहरू समेटि तयार भएको आवधिक योजनालाई नीति तथा कार्यक्रम र कार्यक्रमलाई बजेटसँग आबद्ध गरिनेछ ।
42. नगरपालिकाको केन्द्रलाई प्रत्येक वडा कार्यालय सम्म र वडाका केन्द्रलाई प्रत्येक टोल र बस्ती सम्म जोड्ने तथा नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरू, स्वास्थ्य केन्द्र र ब्यापारिक केन्द्र समेतलाई सडक संजाल सँग आबद्धगर्दै नगरवासीहरूको दैनिक जनजीवनलाई थप सहज बनाउने गरि पूर्वाधार निर्माणलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
43. योजनाको गुणस्तर कायम गर्न भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कार्यमा प्रशोधित निर्माण समाग्री मात्र प्रयोग गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
44. सघं सरकार, प्रदेश सरकार तथा नीजी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा नगरस्तरीय सभाहल निर्माण गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन एवं सरसफाई

45. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय बनाउदै नगरपालिका भित्रको विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिने छ । साथै विपद् नक्साकन गरी विपद् व्यवस्थापन कोषको प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिने छ ।
46. नगरपालिकामा भएका पानीका मुल, मुहानको संरक्षणका लागि प्रत्येक वडामा सामुदायिक बनसँगको सहकार्यमा रिचार्ज पोखरी निर्माण गरिनेछ । हाल भएका पोखरी संरक्षण, सार्वजनिक चौताराहरूको निर्माण र संरक्षणका साथै सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा वृक्षारोपणको क्षेत्र विस्तार गर्दै पर्यावरणमैत्री नगरपालिका निर्माण लाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

47. सामुदायिक वनसँगको सहकार्यमा वातावरण संरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। नगरपालिका क्षेत्र भित्रका मुख्यगरी सेति नदी, क्याङ्दी खोला, सुरौदी खोला र कुम्ले जाम्दी खोला किनारमा जलाधार तथा वातावरण संरक्षणका कार्य गरिने छ ।
48. “स्वच्छ घरआँगन, सफा टोलनगर, हाम्रो अभियान” भन्ने नाराका साथ घरबाट निस्कने कुहिने नकुहिने फोहरमैलाको वर्गीकरण गरी फोहर व्यवस्थापनको कार्यलाई यथासक्य शीघ्र लागू गरिनेछ साथै फोहोरमैला व्यवस्थापनमा अन्य संघ संस्थासँग सहकार्य गरिने छ ।
49. खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिको सहकार्यमा पाइपलाइनको प्रत्येक ५०० मिटरको दुरीमा फायर हाइड्रेन्डको व्यवस्था गरिनेछ । सूर्य नेपालबाट उपलब्ध हुने दमकल संचालनको लागि छिमेकी पालिका, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र अन्य संघ संस्थासँग सहकार्य गरिने छ ।

विषय क्षेत्र : सामाजिक विकास

उपक्षेत्र: शिक्षा

50. शैक्षिक सत्र २०८१ देखि घोषणा गरिएको अनिवार्य र निःशुल्क आधारभूत तहको शिक्षालाई गुणस्तर सुधारमा समेत केन्द्रित गरी आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ देखि सामुदायिक विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम मार्फत स्वयंसेवक शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन खर्च, शैक्षिक सामग्री, विद्यार्थी मूल्याङ्कन लगायतका विषयमा आवश्यक स्रोतको प्रबन्ध गरिनेछ,
51. विद्यार्थी भर्ना अभियानलाई विद्यालय र समुदाय केन्द्रित गरी अभिभावक विहीन, अपाङ्गता भएका, कठिन परिस्थितिमा रहेका तथा आर्थिक रूपले विपन्न वर्गका बालबालिकाको विद्यालय भर्ना सुनिश्चित गरी सबै बालबालिकाको सिकाइ

- शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम निरन्तरताका लागि समयमै पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति तथा आवासीय सुविधा लगायतका आवश्यक सहूलियत उपलब्ध गराइनेछ,
52. आधारभूत तह (बाल विकास देखि कक्षा ८ सम्म)को शिक्षामा विद्यार्थी भर्ना, मासिक शिक्षण शुल्क, परीक्षा र पाठ्यपुस्तक बापतको शुल्क नलाग्ने गरी निःशुल्क गरिनेछ,
53. विद्यालय भर्ना गर्ने उमेर पूरा भएका बालबालिका भर्ना नगराउने र आधारभूत तहको शिक्षा पूरा नगरी विद्यालय छुटाउने अभिभावकलाई नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवा सुविधाबाट वञ्चित गर्ने र शुक्लागण्डकी नगरपालिका मातहतका सार्वजनिक पद धारण गरेका व्यक्ति, जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र शिक्षकहरूका छोराछोरी तथा सन्ततिलाई अनिवार्य सामुदायिक विद्यालयमा भर्ना गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ,
54. विद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको तलव भत्ता अनिवार्य बैंक खाता मार्फत हुने गरी मासिक रूपमा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ,
55. बालविकास शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकहरूलाई नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराउँदै आएको न्यूनतम पारिश्रमिक बापतको थप अनुदानलाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ,
56. नयाँ विद्यालय खोल्ने कार्यलाई निरुत्साहसित गरी विद्यालय नक्शाङ्कनका आधारमा मात्र अनुमति प्रदान गर्ने र विद्यार्थी सङ्ख्या, सञ्चालित कक्षा, विद्यालय पुग्न लाग्ने समय तथा भौगोलिक अवस्थितिका आधारमा मापदण्ड बनाई विद्यालयहरूको समायोजन व्यवस्थापन तथा शिक्षक दरबन्दी मिलान र पुन वितरण गरी शैक्षिक स्रोत र साधनको उचित उपयोगको प्रबन्ध गरिनेछ,
57. विद्यालयहरूको भौतिक सर्वेक्षणका आधारमा सुविधा विकास र विस्तारमा प्रदेश तथा सङ्घीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ र मर्मत, सम्भार, रङ रोगन तथा फर्निचर व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूलाई जिम्मेवार बनाइनेछ,

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

58. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार कार्यक्रममा सहयोगी संस्थाको रूपमा क्रियाशिल बनाइनेछ,
59. बालविकास केन्द्रदेखि कक्षा ५ सम्मका बालबालिकाहरूको लागि सञ्चालन हुने दिवा खाजामा स्थानीय कृषि उपज र उद्यमबाट उत्पादन हुने सामग्री प्रयोग हुने व्यवस्था मिलाइनेछ,
60. महिनावारी चक्रमा प्रवेश गरेका विशेष गरी कक्षा ६ देखी कक्षा १२ सम्मका किशोरीहरूले प्रयोग गर्ने स्यानिटरी प्याडलाई समयमै गुणस्तरीय र सहज रूपमा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइनेछ,
61. अनौपचारिक क्षेत्रबाट विभिन्न तालिम र अनुभवबाट हासिल गरेका ज्ञान तथा सीपको परीक्षण गरी विद्यालय शिक्षाको समकक्षताको प्रमाण पत्र प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
62. माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको विषयगत शिक्षकको अभावलाई तल्लो तहको शिक्षक पदमा नियुक्त भई माथिल्लो तहको शिक्षकको लागि आवश्यक पर्ने योग्यता हासिल गरेका शिक्षकहरूलाई स्थानान्तरण तथा पदस्थापन गरी पूरा गरिनेछ ।
63. निजी लगानीका विद्यालयहरूले बालविकास केन्द्र देखि कक्षा १२ सम्मका विद्यार्थीहरूका लागि तोकिए बमोजिम निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्नका लागि स्थान आरक्षण गर्ने व्यवस्था कडाइका साथ लागू गरिनेछ, संस्थागत विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार, विद्यार्थी सेवा सुविधा, शिक्षक कर्मचारीको व्यवस्था, विधान र विनियम तथा प्रचलित कानून बमोजिम भए नभएको नियमित अनुगमन गरी नियमन गरिनेछ,
64. विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षादेखि कक्षा १२ सम्मका सबै तहका विद्यालयहरूमा भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार, शिक्षक, सिकाइ सामग्री तथा प्रविधिको पहुँच अभिवृद्धि गर्दै सरकारी प्रकाशनको पाठ्यपुस्तक,

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम एकै खालको प्रश्नपत्र, एउटै तालिकाबाट परीक्षा, फरक विद्यालयका शिक्षकबाट उत्तरपुस्तिका परीक्षण समेतको व्यवस्था गरी विद्यार्थीको सिकाइ प्रति सम्बन्धित शिक्षकलाई जिम्मेवार बनाइनेछ,

65. विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिको सूचकको आधारमा शिक्षकलाई प्रोत्साहन तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ भने प्रत्येक विद्यालयले आफ्नो स्थापना दिवस, अभिभावक दिवस वा वार्षिक उत्सवका पर्वहरूमा प्रत्येक शिक्षकको कक्षागत र विषयगत रूपमा सिकाइ उपलब्धि सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था गरिनेछ,
66. विद्यालयमा कुनै पनि प्रकारको अशान्ति, हस्तक्षेप तथा बालबालिका माथि हिंसा, दुर्व्यवहार, भेदभाव तथा अपहेलना हुन नदिई बालबालिका मैत्री, दलित मैत्री, अपाङ्ग मैत्री वातावरण निर्माण गरी समावेशी शिक्षामा जोड दिनइनेछ, बालबालिकाहरूमा अन्तर्निहित प्रतिभाको प्रस्फुटन तथा विकास गरी सर्वाङ्गीण विकासमा सहयोग पुर्याउन हरेक शुक्रवारलाई अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा खेलकुद दिवसका रूपमा मनाइ उमेर, तह र विषय अनुसारका अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ,
67. आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा कार्यान्वयनमा रहेको स्थानीय पाठ्यक्रम हाम्रो शुक्लागण्डकी विषयको पठनपाठनलाई निरन्तरता दिई पाठ्यक्रममा आवश्यक परिमार्जन सहित शिक्षण सहयोगी सामग्री तयार गरिनेछ,
68. नगरपालिकाको अनुदानमा प्राविधिक धार सञ्चालन गरेका विद्यालयको आयस्रोतलाई सुदृढ बनाइ विद्यालयकै स्रोतबाट सञ्चालन हुने गरी अनुदान क्रमशः घटाउँदै लगिनेछ भने अन्य विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूको सहभागितामा पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम मार्फत आय आर्जनमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउन प्रस्तावका आधारमा बीउ पूँजी उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ,

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

69. सामुदायिक विद्यालयको व्यवस्थापन तथा गुणस्तर सुधारमा प्रधानाध्यापकको कुशल नेतृत्वले अहम् भूमिका खेल्ने भएको हुँदा आगामी आर्थिक वर्षमा स्पष्ट कार्यविधि र मापदण्डका आधारमा प्रधानाध्यापक नियुक्त प्रक्रियाको सुरुवात गरिनेछ भने प्रधानाध्यापकको नेतृत्व विकासका साथै विषयगत शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
70. विद्यालय अनुगमन प्रणालीलाई अझ व्यवस्थित गरी वडा शिक्षा समितिबाट कम्तीमा २ महिनाको एकपटक, कार्यपालिका सदस्य महिनाको एक पटक कम्तीमा एक विद्यालय, नगर शिक्षा समितिबाट मासिक तालिका बनाई कम्तीमा एक पटक र उप उपप्रमुख तथा प्रमुख कम्तीमा २/२ वटा विद्यालयहरूको अनुगमन गरी विद्यालय परिवारसँग अन्तरक्रिया गर्ने तथा विषयगत शिक्षक समूहका विज्ञ रोष्टर र शिक्षा शाखाका कर्मचारीबाट महिनामा कम्तीमा ३ वटा विद्यालयमा शिक्षण सिकाइको सुपरीवेक्षण, कक्षा अवलोकन र नमुना कक्षा सञ्चालनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
71. विद्यालयको समग्र व्यवस्थापन पक्षको सुधार, पारदर्शिता र सुशासन कायम गरी शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक सङ्घको भूमिमा स्पष्ट गरी विद्यालय प्रति उत्तरदायी बनाउन सामुदायिक विद्यालय व्यवस्थापन समितिसँगको सहकार्य र समन्वयमा सम्बन्धित पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, विद्यालय सेवा क्षेत्रमा हाल देखिएको दोहोरोपनलाई सरोकारवालाहरूसँगको छलफल र अन्तरक्रियाबाट समाधान गरिनेछ,
72. सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको कार्यसम्पादनको प्रगतिको सूचक तयार गरी उत्तम, मध्यम र न्यून गरी ३ वटा वर्गमा वर्गीकरण गरिनेछ र सो का आधारमा प्रोत्साहन पुरस्कार उपलब्ध गराउनुका साथै सुधारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ,

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

73. विद्यालय शिक्षाको बालबालिकाको पहुँच विस्तार, सिकाइमा नियमितता तथा गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अन्य सरकारी, गैर सरकारी तथा सामाजिक सङ्घ संस्थाहरूसँग सहकार्य र समन्वय गरिनेछ ।
74. शुक्लागण्डकी नगरपालिका भित्र अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने अनुसन्धानकर्ताहरू (Researchers/Students) का लागि विषयको महत्त्व र सान्दर्भिकताका आधारमा निश्चित मापदण्डमा परेका शोधपत्र तथा अनुसन्धान कार्यका लागि रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

युवा तथा खेलकुद

75. वडा स्तरीय खेलकुद विकास समिति र नगर स्तरीय खेलकुद विकास समितिलाई सक्रिय बनाइनेछ ।
76. वडा स्तरीय खेलकुद विकास समिति मार्फत प्रत्येक वडामा कम्तीमा एक खेल प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ,
77. विद्यालय तहको खेलकुद प्रतिभाको पहिचान र प्रवर्द्धनका लागि नगर स्तरीय फुटबल, सेपाक ताक्रो, भलिबल, व्याडमिन्टन, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड लगायत प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ भने जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगिता यस नगरपालिकामा सञ्चालन गर्न जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगिता व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरिनेछ,
78. एक वडा एक खेल मैदानको व्यवस्थाका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ र नगरपालिका स्तरीय रंगशाला निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ,
79. विभिन्न विधाका खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि विभिन्न युवा क्लब, विभिन्न खेल सङ्घ, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, जिल्ला खेलकुद विकास समिति तथा अन्य निकायहरूसँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

80. खेल क्षेत्रको विकास र विस्तारमा योगदान पुऱ्याउने नगर क्षेत्र भित्रका खेलाडी, प्रशिक्षक, खेलकर्मी तथा खेलकुदसँग सम्बन्धित व्यक्तित्वहरूलाई सम्मान तथा प्रोत्साहित गरिनेछ ।
81. विद्यालय तहको खेलकुद कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहित गर्दै लगिनेछ ।

विषय उपक्षेत्र : स्वास्थ्य

82. गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरूको पोषण र स्वास्थ्यलाई मजबुद बनाउन “सुत्केरी पोषण प्रोत्साहन कार्यक्रम” क्यालिसयम वितरण तथा एम्बुलेन्सको निरन्तरता दिइनेछ ।
83. गुणस्तरीय स्वास्थ्यमा सबैको पहुँच का लागि गाउँघर क्लिनिक संचालन गरी नागरिकको घरदैलोमा स्वास्थ्य सेवाको पहुच अभिवृद्धि गरिने तथा महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका कार्यक्रमको निरन्तरता एवम् ज्येष्ठ नागरिकलाई टोलटोलमा स्वास्थ्यकर्मी मार्फत नियमित स्वास्थ्य परीक्षण एवम् औषधी उपलब्ध गराइनेछ ।
84. नागरिकको जनस्वास्थ्यसँग जोडिएको विषयलाई मध्यनजर गर्दै जिपी कोइराला राष्ट्रिय श्वासप्रश्वास उपचार केन्द्रको भवनमा लायन्स क्लबसगँको सहकार्यमा मृगौला पिडित बिरामीको लागि डायलासिस केन्द्र स्थापनार्थ सहयोग गरिनेछ ।
85. नगरपालिकाभित्र बस्ने आर्थिक, सामाजिक, शारीरिक वा मानसिक रूपमा असहाय अति विपन्न ५०० परिवारको लागि निशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममार्फत कमजोर आय भएका नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सहज एवम सुलभ रूपमा पहुच अभिवृद्धि गरिनेछ । सो को लागि कार्यविधी तथा मापदण्ड तयार गरिने छ ।
86. नागरिकको दैनिक आहार, विहारका कारणले लाग्ने नसर्ने प्रकृतीका रोग नियन्त्रणका लागि प्रबर्द्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

87. ढोरफूलबारी शहिद अस्पतालबाट २४ सै घण्टा मेडिकल अधिकृतबाट स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिने साथै खैरेनीटार स्वास्थ्य चौकीबाट बालरोग विशेषज्ञबाट प्रदान गरिने सेवालार्ई निरन्तरता दिइनेछ ।
88. शुक्लागण्डकी नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने १६ बर्ष देखि ६० बर्ष मुनिका सम्पूर्ण महिलाहरूको लागि स्तन क्यान्सर पहिचानको लागि स्वपरिक्षण तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर पहिचानको लागि VIA निःशुल्क परिक्षणको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
89. आयुर्वेद उपचार सेवालार्ई नगरको सबै क्षेत्रमा पुऱ्याउनका लागि “नागरिक आरोग्य एवं उपचार सेवा” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै दिर्घ एवं नसर्ने रोगहरूको कारण नागरिकमा आर्थिक, सामाजिक तथा पारिवरिक जटिलता थपिदै गएको वर्तमान परिस्थितिलार्ई दृष्टिगत गर्दै नागरिक आरोग्य केन्द्रको स्थापना गरी नगरपालिकाको स्वास्थ्य पर्यटनको रूपमा टेवा पुग्ने विकास गरिनेछ ।
90. योग शिक्षालार्ई व्यापक बनाउन विद्यालय तह देखी समुदायमा योग तथा ध्यान अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
91. जडीवुटीहरूको संरक्षण, उत्पादन एवं प्रयोग सम्बन्धी, कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरि नसर्ने रोगहरूको लागि प्रभावकारी रहेको नेपालको निरापद मैलिक आयुर्वेद उपचार पद्धति प्रति नगरिकहरूलार्ई आकर्षित एवम् प्रोत्साहन गरिनेछ ।

विषय उपक्षेत्र : सामाजिक विकास तथा समावेशीकरण

92. **महिला** : महिलामा उद्यमशीलता प्रबर्द्धन गराउदै स्वाबलम्बी बनाउन लघु घरेलु तथा साना उद्योगलार्ई प्रोत्साहन गर्दै सिपलार्ई रोजगारी सँग रोजगारीलार्ई आम्दानीसँग र आम्दानीलार्ई गरिबी निवारण सँग जोडी आत्मनिर्भर बनाइने नीति लागू गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

93. नगरपालिकाभित्र टोलस्तरमा महिला तथा किशोरीविरुद्ध हुने सबै प्रकारका घरेलु हिंसा तथा यौनजन्य दुर्व्यवहार न्यूनीकरणका लागि संजाल गठन गरी सबै प्रकारका विभेद र अन्याय र शोषणको अन्त गरिनेछ ।
94. महिला सम्बन्धि सरोकारका विषयमा राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय रुपमा नेपालले जनाएका प्रतिबद्धता तथा संवैधानिक र कानुनी अधिकारलाई प्रत्याभूति दिने गरि संघीय तथा प्रादेशिक कार्यालयसंग समन्वय र सहकार्यमार्फत लैंगिक समता र समानता तथा शसक्तिकरणका गतिविधि संचालन गरिनेछ।
95. **आदिवासी जनजाति तथा अल्पसंख्यक** : शुक्लागण्डकी नगरपालिकामा रहेका आदिवासी तथा अल्पसंख्यक समुदायको राज्यका निकायमा पहुच तथा प्रतिनिधित्व स्थापित गर्ने गरी सशक्तिकरण तथा क्षमता विकास संगै उत्पादन र आय आर्जनसँग जोड्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
96. लक्षित समुदायको परम्परागत सीप, क्षमता तथा ज्ञान एवम् संस्कृतिको अन्तरपुस्ता हस्तान्तरण गर्ने गरी तालिम तथा ज्ञान हस्तान्तरणको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ साथै नगरस्तरीय लक्षित वर्ग सम्बन्धी सबै संजाललाई थप प्रभावकारी बनाई संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
97. **मुस्लिम** : मुस्लिम समुदायमा संचालित मदरसा शिक्षालाई थप प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्दै मुस्लिम समुदायका विपन्न र आर्थिक, सामाजिक रूपले पछाडि परेका परिवारलाई छात्रवृत्ती उपलब्ध गराई सबै बालबालिकाहरुलाई शिक्षाको पहुँचमा पुर्याइनेछ ।
98. शुक्लागण्डकी नगरपालिकाभित्र रहेका मुस्लिम समुदायको हक हित संरक्षण, सशक्तिकरण तथा उन्नयनका लागि आयआर्जनका तथा कानुनी सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

99. **ज्येष्ठ नागरिक:** ज्येष्ठ नागरिकमा रहेको अनुभव ज्ञान र सीपलाई नगरपालिकाको हितमा उपयोग गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ । साथै ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा संचालनमा प्राथमिकताका साथ वडाका स्वास्थ्यकर्मीलाई टोलटोलमा परिचालन गरिनेछ । नगरपालिकाबाट निर्माण गरिने पाटि पौवा, चौताराहरूलाई ज्येष्ठ नागरिक मैत्री बनाइने छ ।
100. **उपेक्षित, उत्पिडित एवम् दलित:** नगर क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने आवास विहीन ४२ र विपदको दृष्टिकोणले उच्च जोखिममा रहेका ३ गरी जम्मा ४५ दलित घरपरिवारलाई आवासको व्यवस्था गरीनेछ साथै दलित बिपन्न समुदाय को लागि परम्परागत सीप,पेशा ज्ञान र प्रविधिको प्रयोग,संरक्षण र विकास गर्दै परम्परागत पेशासँग सम्बन्धित व्यवसायमा उनीहरूलाई प्राथमीमकता दिदै आय आयआर्जन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
101. शुक्लागण्डकी नगरपालिकामा ठूलो जनसंख्यामा रहेका दलितहरूलाई राज्यका निकायहरूमा प्रशासनिक,राजनीतिक प्रतिनिधित्व अभिवृद्धि गराउन क्षमता विकास र शक्तिकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
102. **बालबालिका :** बालबालिकाको बचावट,विकास,संरक्षण र सशक्तिकरणका सुनिश्चितताका लागि बालबालिकासँग सरोकार राख्ने संघ संस्था तथा सरोकारवालासँगको सहकार्यमा बालमैत्री नगर घोषणाका लागि निर्देशिकाले तोकेका सूचक हासिल गर्ने गरी सन् २०३० सम्म बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
103. **अपाङ्गता:** अपाङ्गताका सरोकारका विषयमा राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा नेपालले जनाएका प्रतिबद्धता तथा संवैधानिक र कानुनी अधिकारलाई प्रत्याभूति दिने तवरले अपाङ्गता सम्बन्धी दिवसहरू विशेष कार्यक्रम संचालन गरी मनाइनेछ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

104. आर्थिक एवम् शारीरिक विषमता कारणले नगरपालिकासम्म अपाङ्गता परिचयपत्र लिन आउन नसक्ने अपाङ्गता भएका व्यक्तिको प्रकृति हेरी घरघरमा पुगि डिजिटल प्रणाली मार्फत परिचयपत्र वितरण तथा अभिलेखीकरण कार्य गरिनेछ ।
105. अपाङ्गता भएका व्यक्तिले सहज रूपमा उपयोग तथा उपभोग गर्न सक्ने गरी नगरपालिकाका सबै सार्वजनिक संरचनाहरू अपाङ्गमैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
106. **संस्कृति प्रवर्द्धन (भाषा, कला संरक्षण):** नगरपालिका भित्र अवलम्बन गरिने सबै धर्म, धार्मिक क्षेत्रहरू र भाषा, कला संरक्षण संस्कृतिको संरक्षण गर्दै मठ, मन्दिर, मस्जिद, चर्च, कोइवो, गुम्बाहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
107. **सामाजिक सुरक्षा :** नेपालको संविधानमा उलेखित अधिकारहरू सबै नागरिकलाई अनुभुत गराउनका लागि यस क्षेत्रमा रहेका मदजुर, सिमान्तकृत र न्यून आय भएका समुदाय र व्यक्तिहरूको संरक्षण गरी समावेशी ,लोकतन्त्र तथा न्यायको अनुभूति गरेको समाज निर्माणका लागि आवश्यक अन्य कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
108. नगरका गतिविधि र नागरिकका चासो एवं सरोकारका विषयहरूमा अन्तक्रिया गर्ने, रचनात्मक सुझाव लिने दिने तथा नागरिकका तत्कालिक माग पुरा गर्ने र प्रत्यक्ष रूपमा नागरिकसंग संवाद गर्ने उद्देश्यले चालु आ.व. मा सञ्चालित “नगरवासीसँग नगरप्रमुख कार्यक्रम” लाई **नगर बासीसँग नगर** कार्यक्रमको रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
109. युवासँग नगर उप प्रमुख कार्यक्रम लाई **युवासँग नगर** कार्यक्रमको रूपमा निरन्तरता दिइएको छ ।
110. नगरपालिका भित्र विभिन्न क्षेत्रमा कार्य गर्न इच्छुक गैरसरकारी संस्थाहरूलाई कार्यक्रमको औचित्यताको आधारमा नगरपालिकासँग अनुमति लिई योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि अनुमति दिइनेछ । यसरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहाने

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम संस्थाहरूले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गराइ नगरपालिकाको समन्वयमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्नेछन् ।

111. वैदेशिक रोजगार सुरक्षित, मर्यादित तथा व्यवस्थित गराउन थप पहल गरिनेछ । त्यसका लागि सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम (सामी) लाई थप प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । यस नगरपालिकाका नागरिकलाई वैदेशिक रोजगारीमा उपयोगमा आउने प्रकृतिको सीपमूलक तालिम लिएर मात्र जानको लागि सहजीकरण गरिनेछ ।

विषय क्षेत्र: आर्थिक विकास क्षेत्र

उपक्षेत्र: कृषि

112. अनुदान वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित, सरल र प्रभावकारी बनाउन कृषक सूचीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरि परिचयपत्र वितरण प्रक्रिया शुरु गरिनेछ । साथै अनुदान वितरण कार्यलाई प्रत्यक्ष रूपमा उत्पादनसँग जोडिने छ ।
113. खाद्यान्नको आयातलाई प्रतिस्थापन गर्नको लागि सिंचित एवम् अन्य क्षेत्रमा वाली सघनतामा जोड दिदै कृषिको विविधीकरण व्यवसायिकरणर बजारिकरणमा जोड दिइ उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
114. वातावरणमैत्री कृषि कार्यक्रममा स्थानीय श्रोत साधन तथा सीपको अधिकतम उपयोग गरी प्राङ्गारिक उत्पादनलाई विस्तार गर्न प्राङ्गारिक उत्पादन क्षेत्र कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
115. कृषि उपजहरूमा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न तथा कृषकको लगानी सुनिश्चित गर्न कृषि ज्ञान केन्द्रसँग समन्वय गरी कृषि बिमा गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
116. एक वडा एक उत्पादनलाई प्राथमिकतामा राख्दै जलवायु अनुकूलित (स्थानीय रैथाने) जातहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै जरेबाली, कोषेबाली तथा नगदे बालीहरूको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन प्रणाली(IPNS)

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मार्फत माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशालासँग सहकार्यमा माटोको परिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

117. उत्पादित कृषि उपजको बजारीकरण गरी कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न विभिन्न वडाहरूमा रहेका सामुदायिक भवनहरूलाई कृषि उपज संकलन केन्द्रको रूपमा प्रयोगमा ल्याउन थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
118. कृषि उत्पादनको सहज हुवानी बजारीकरणको लागि कृषि एम्बुलेन्स संचालनमा ल्याइने छ । नगरपालिकाद्वारा निर्माण गरिएको कृषि उपज संकलन केन्द्र र, चिस्यान केन्द्रलाई थप व्यवस्थित गरी संचालन गरिनेछ ।
119. नगरपालिका भित्र रहेका कृषक समूहहरूको दर्ता नवीकरण तथा परिचालनको कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ, साथै किसान सूचिकरण पश्चात परिचयपत्र वितरण गरी त्यसको आधारमा अनुदान संग आबद्धता गरिनेछ ।
120. मौरीपकेट कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन चरनक्षेत्रको अध्ययन/अवलोकन गरी मौरी पालन व्यवसाय विस्तारका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
121. आधुनिक कृषि प्रविधि विस्तारका लागि कृषि प्रसार तथा बालीनालीमा लाग्ने रोगकीरा नियन्त्रणका लागि बाली संरक्षणका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ ।
122. गाँजा खेती, कफि खेती र अदुवा, बेसार जस्ता जरे वाली उत्पादनका कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

उपक्षेत्र: पशुविकास

123. उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन मार्फत दुग्ध उत्पादन वृद्धि गर्न दुग्ध उत्पादन प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
124. पशुजन्य उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि निशुल्क कृत्रिम गर्भाधान कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै ग्रामिण भेगमा उन्नत राँगोसाँढे वितरण कार्यक्रम

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरी उन्नत नश्लका पशुको उत्पादन, बाख्रा पकेट क्षेत्र स्थापना तथा कुखुरा र बंगुरपालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

125. घाँसबाली स्रोतकेन्द्र स्थापनामा जोड दिई कृषकहरुलाई बाह्रै महिना घाँस उत्पादनको लागि आवश्यकता अनुसार घाँसका वीउ वेर्ना को लागि स्थानीय श्रोत केन्द्र स्थापना गरिन्छ।
126. पशु विकास शाखामा आधारभुत प्रयोगशाला स्थापना भैसकेकोले शुक्लागण्डकी भेटेरिनरी अस्पतालको रुपमा स्तरोन्नतिका लागि आधार तयार गरिनेछ । साथै सम्बन्धित प्रादेशिक र संघीय कार्यालयहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी संक्रामक तथा महामारी रोग नियन्त्रण, पशु स्वास्थ्य परीक्षण तथा बाँझोपन निवारण शिविरहरु तथा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ
127. पशुपन्छी तथा मत्स्य फार्म प्रवर्द्धनका लागि निजी, समुह, सहकारीबाट सञ्चालित फार्महरुलाई फार्म स्थापना तथा यान्त्रिकीकरणमा सहयोग गरिनेछ ।

उपक्षेत्र: सहकारी, पर्यटन र उद्योग

128. नगरभित्र रहेका सहकारीहरूको अनुगमन तथा नियमनलाई प्रभावकारी बनाई सहकारी सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (CoPoMIS)मा आवद्ध हुन बाँकी रहेका सबै सहकारीहरूलाई यससम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरी सो प्रणालीमा आवद्ध गराइनेछ । सबै सहकारीले आफ्नो प्रगति विवरण हरेक त्रैमासिक रूपमा राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त स्थानीय पत्रिकामा प्रकाशन गर्न अनिवार्य गराइनेछ ।
129. सहकारीहरूलाई उद्देश्य अनुसार कृषि उत्पादनसँग जोडिनेछ साथै शेयर सदस्यहरूले उत्पादन गरेको कृषि उपजहरूको सहकारी मार्फत बिक्री बितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउदै समान उद्देश्य भएका सहकारीहरूलाई मर्ज गर्नको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
130. शुक्लागण्डकी नगरपालिका भरको पर्यटकीय क्षेत्रलाई संघीय र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा पर्यटकीय स्थल पहिचान, संरक्षण, निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरी प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
131. शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको मुख्य पर्यटकीय पदमार्गहरूको स्तरोन्नति गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षित गरिनेछ ।
132. शुक्लागण्डकी नगरपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरू प्रवर्द्धन गरिनेछ साथै घरवास कार्यक्रमलाई सुदृढिकरण गरिनेछ ।
133. नगर क्षेत्र भित्र हुने धार्मिक एवम् सांस्कृतिक कार्यक्रमको प्रयोजनका लागि बाहेक शुक्लागण्डकी नगरपालिका, मातहतका कार्यालयहरू, विद्यालयहरू र अन्य संघ संस्थाहरूको औपचारिक कार्यक्रममा खादा, मायाको चिनो लगायतका अनावश्यक खर्च एवम् भड्कीलो संस्कृतिलाई निरुत्साहित गरिने छ ।

शुक्लागण्डकी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

खुमबहादुर बि क(राजु)

नगर उपप्रमुख

मिति २०८१ साल आषाढ ७ गते

धन्यवाद!